

Ledige dimittender

Indledning

I forhold til forsikrede ledige er den store udfordring de mange ledige dimittender, som de seneste år har fyldt mere og mere i statistikken. Med dette notat vil det blive belyst, hvilke a-kasser, der fylder og hvor der er særlige udfordringer, samt blive peget på, hvad Jobhuset gør for målgruppen for at sikre, at flest mulige kommer i beskæftigelse. Jobcentres indsats kan dog ikke alene stå alene og kræver, dels at der uddannes færre inden for visse uddannelser, dels at erhvervslivet efterspørger dimittenderne.

Forsikrede ledige fordelt på a-kasser

Ser man på, hvordan ledigheden har udviklet sig det sidste år, fordelt på de enkelte a-kasser, ses der nogle forskelle. Nogle oplever stigning, andre status quo og tredje fald i ledigheden.

Det største antalmæssige fald ses hos HK med et fald på 32 fuldtidspersoner, efterfulgt af Kristelig a-kasse, ASE og FOA med fald på mellem 20-22 fuldtidspersoner.

Omvendt ses de største antalmæssige stigninger hos Akademikernes med 129 flere fuldtidspersoner i perioden juli 2017- juli 2018, samt hos Magistrenes a-kasse med 60 flere i samme periode. Begge a-kasser er såkaldte akademiske a-kasser med medlemmer med en universitetsuddannelse. Den samme udvikling gør sig gældende for den lille a-kasse Journalistik, Kommunikation og sprog, der på et år har oplevet mere end en fordobling i antallet af fuldtidsledige fra 21 i juli 2017 til 47 i juli 2018.

	Jul 2017	Jul 2018	Jul17- jul18	Jul17- jul18 i %
A-kasse i alt	4.022	4.208	186	4,6
A-kasse-Journalistik, Komm & Sprog	21	47	26	123,8
ASE	135	114	-21	-15,6
Akademikernes	717	846	129	18,0
BUPL, A-kasse	144	141	-3	-2,1
Byggefagenes A-Kasse	22	25	3	13,6
CA, A-kasse	223	229	6	2,7
Dana, A-Kasse For Selvstændige	14	18	4	28,6
Det Faglige Hus - A-kasse	110	157	47	42,7
Din Sundhedsfaglig A-kasse	98	120	22	22,4
EI-Fagets A-Kasse	23	18	-5	-21,7
FOA - Fag og Arbejdes A-kasse	154	134	-20	-13,0
FTF- A-kasse	336	331	-5	-1,5
Faglig Fælles (3F) A-kasse	395	396	1	0,3
Frie Funktionærers A-kasse	16	12	-4	-25,0
Fødevarerforbundet NNFs A-kasse	21	18	-3	-14,3
HK /Danmarks A-kasse	397	365	-32	-8,1
Kristelig A-Kasse	291	269	-22	-7,6
Ledernes A-kasse	72	74	2	2,8
Lærernes A-kasse	180	182	2	1,1
Magistrenes A-Kasse	271	331	60	22,1
Metalarbejdernes A-Kasse	85	94	9	10,6
Min A-kasse	159	157	-2	-1,3

Socialpædagogernes landsdækkende A-Kasse	75	64	-11	-14,7
Teknikernes A-Kasse	58	58	0	0,0
A-kasse uoplyst	3	8	5	166,7

Kilde: jobindsats.dk, juli 2018

Ledige med mellemlang og lang videregående uddannelse

Ser man på udviklingen i ledigheden for en række af de a-kasser, som traditionelt har medlemmer med mellemlang eller lang videregående uddannelse¹ viser tallene, at ledigheden stiger inden for nogle af disse a-kasser.

De akademiske a-kasser med medlemmer med lang videregående uddannelse er følgende: A-kassen for Journalistik, Komm. & Sprog, Akademikernes, CA, A-kasse og Magistrenes A-Kasse.

A-kasser med medlemmer med mellemlang videregående uddannelser er: FTF- A-kasse, Socialpædagogernes landsdækkende A-Kasse, Lærernes A-kasse, BUPL, A-kasse og Din Sundhedsfaglig A-kasse

Særligt de såkaldte akademiske a-kasser oplever stigninger. Mens der har været en generel stigning blandt forsikrede ledige på 4,6 % har stigningen særskilt for de akademiske a-kasser været på 17,9 %, og ledige fra de 4 a-kasser udgør i alt 34,5 % af alle ledige i juli 2018. I juli 2017 var andelen 30,6%.

	jul-17	jul-18	Udvikling	Udvikling i %
A-kasse i alt	4.022	4.208	186	4,6
A-kasse-Journalistik, Komm. & Sprog	21	47	26	123,8
Akademikernes	717	846	129	18
CA, A-kasse	223	229	6	2,7
Magistrenes A-Kasse	271	331	60	22,1
De akademiske a-kasser ialt	1232	1453	221	17,9

Kilde: jobindsats.dk, juli 2018

Hos de a-kasser, der traditionelt har medlemmer med en mellemlang videregående uddannelse ser billedet lidt anderledes ud i samme periode – juli 2017 til juli 2018.

Ser man på tabellen nedenfor ses det, at mens der har været en generel stigning på de 4,6 % i perioden, så har der for de udvalgte a-kasser kun været en lille stigning i ledigheden – 0,6%, hvilket dækker over fald i ledigheden hos alle - bortset fra din sundhedsfaglige a-kasse, der har haft en stigning på 22,4%.

	jul-17	jul-18	Udvikling	Udvikling i %
A-kasse i alt	4.022	4.208	186	4,6
BUPL, A-kasse	144	141	-3	-2,1
Din Sundhedsfaglig A-kasse	98	120	22	22,4
FTF- A-kasse	336	331	-5	-1,5
Lærernes A-kasse	180	182	2	1,1
Socialpædagogernes landsdækkende A-Kasse	75	64	-11	-14,7
a-kasser for mellemlange uddannelser i alt	833	838	5	0,6

¹ Data i jobindsats.dk angiver ikke uddannelsesbaggrund, og derfor vurderes antallet af højtuddannede ud fra a-kassetilhørsforhold, forstået således at der trækkes data fra de a-kasser, der traditionelt har højtuddannede medlemmer, der matcher den faglighed, som a-kassen repræsenterer. Metoden kan dog være behæftet med fejl, idet der kan være ledige højtuddannede i andre a-kasser. Det er dog vurderingen at langt de fleste vælger den a-kasse, de fagligt matcher bedst.

Ledige dimittender

For at vurdere, hvorvidt de ledige i de udvalgte a-kasser med særligt ledige med mellemlang eller lang videregående uddannelse, er dimittender², ses der i dette afsnit på alderssammensætningen blandt de ledige.

Blandt de akademiske a-kasser ses, at 75 % af alle ledige fra disse a-kasser er mellem 16-29. For alle a-kasser under et er andelen af 16-29-årige ca. 54 %. De unge akademikere er altså overrepræsenteret.

	Alder i alt juli 2018	Ledige mellem 16-29 år	Andel
A-kasse i alt	4.208	2270	53,9
A-kasse-Journalistik, Komm. & Sprog	47	33	70,2
Akademikernes	846	641	75,8
CA, A-kasse	229	184	80,3
Magistrenes A-Kasse	331	232	70,1
De akademiske a-kasser ialt	1453	1090	75,0

Kilde: jobindsats.dk, juli 2018

For a-kasser med ledige med en mellemlang videregående uddannelse, ses også at andelen af ledige mellem 16-29 år er større end den generelle andel af ledige mellem 16-29 år. Dog er andelen for disse a-kasser ikke så markant, som for de akademiske a-kasser ovenfor.

	Alder i alt juli 2018	Ledige mellem 16-29 år	Andel
A-kasse i alt	4.208	2.270	53,9
BUPL, A-kasse	141	71	50,4
Din Sundhedsfaglig A-kasse	120	83	69,2
FTF- A-kasse	331	219	66,2
Lærernes A-kasse	182	121	66,5
Socialpædagogernes landsdækkende A-Kasse	64	24	37,5
A-kasser med mellemlange udd. ialt	838	518	61,8

Kilde: jobindsats.dk, juli 2018

Udfordringen kan altså se ud til at være størst i forhold til dimittender fra de akademiske a-kasser. Faktisk udgør denne gruppe i juli 2018 hver 4. ledig tilknyttet Jobcenter Aalborg.

Dimittender med udenlandsk baggrund

Blandt gruppen af dimittender har der de seneste år vist sig at være en særlig udfordring med ledige dimittender med international baggrund³, som har svært ved at bide sig fast på arbejdsmarkedet, særligt pga. af sprogbarrierer - de har ikke et godt nok dansk, hvis overhovedet.

Som tallene viser i tabellen nedenfor har 13,9 % af alle unge ledige mellem 16-29 år en international baggrund. Ser man ned over de udvalgte a-kasser med ledige dimittender med mellemlang og lang videregående uddannelser skiller særligt én a-kasse sig ud ved at afvige markant fra den generelle andel.

² Data i jobindsats angiver ikke hvorvidt vedkommende er dimittend eller ej, og derfor vurderes antallet af dimittender ud alder, forstået således at der trækkes data fra de a-kasser, der traditionelt har højtuddannede medlemmer sammenholdt med alder (16-29 år), da de fleste dimittender er under 30. Metoden kan dog være behæftet med fejl, idet der kan være ledige dimittender over 30 år.

³ Vestlige og ikke-vestlige indvandrere

Det drejer sig om FTF-a, hvor over halvdelen af de ledige dimittender – 53,9 % - har en international baggrund.

	Herkomst mellem 16-29 år	Internationale mellem 16-29 år	Andel
A-kasse i alt	2270	316	13,9
A-kasse-Journalistik, Komm & Sprog	33	5	15,2
Akademikernes	641	71	11,1
BUPL, A-kasse	71	2	2,8
CA, A-kasse	184	29	15,8
Din Sundhedsfaglig A-kasse	83	3	3,6
FTF- A-kasse	219	118	53,9
Lærernes A-kasse	121	0	0,0
Magistrenes A-Kasse	232	18	7,8
Socialpædagogernes landsdækkende A-Kasse	24	0	0,0
Dimittender i alt	1608	246	15,3

Kilde: jobindsats.dk, juli 2018

Til sammenligning (ej illustreret ved tabel) kan nævnes, at på landsplan udgør ledige dimittender med international baggrund fra FTF-a 25% af det samlede antal unge dimittender fra FTF-a.

Aalborg er altså særlig udfordret sammenholdt med de øvrige kommuner, når det kommer til ledige dimittender fra FTF-a – ledige internationale, der har uddannelser som eksempelvis International Sales and Marketing, International Hospitality Management, Sportmanagement og den engelsksprogede uddannelse til bygningskonstruktør.

Særlige indsatser for højtuddannede

De mange ledige dimittender fra særligt de akademiske a-kasser – hver 4. ledig - og de forholdsvis mange internationale dimittender, med manglende dansk kundskaber, har de seneste år givet Jobcenter Aalborg anledning til et særligt fokus på dimittender og dermed også en række initiativer og tiltag, der skal understøtte gruppens beskæftigelse. Dertil kommer at det forventes at såvel AAU og UCN's dimensionering af en række uddannelser, hvor der optages færre studerende end hidtil vil kunne få en effekt på antallet af ledige. Effekten af dimensioneringen vil dog først slå igennem i ledighedstallene om 3-5 år – den tid det tager en studerende at komme igennem sit studie. Dimensionering vurderes dog ikke alene at være nok for at nedbringe antallet af ledige dimittender. Dimittender og det nordjyske erhvervsliv skal også understøttes i at tænke bredere i såvel jobsøgning som rekruttering. En lang række af jobcentrets initiativer forsøger at understøtte eller bidrage til dette.

De mange indsatser/initiativer er eksempelvis:

- Fremskudte indsatser på AAU og UCN
- Vækst Via Viden
- Matchningsenhed
- Særlig team for ny-ledige dimittender, herunder workshops med fokus på jobsøgning, CV, SMV, mv
- Job-match-team for ledige MA'er med mellem 26-59 uger ledighed
- Frikommuneforsøg – lettere vilkår for dimittender, der ønsker at starte selvstændig virksomhed (Innovativ Vækst)
- Skærpet fokus på dimittenders jobsøgningsstrategi
- Samarbejde med international House og work-in-denmark om internationale ledige dimittender (start-up-cafe, jobsøgning på engelsk mv)
- Jobvækstpakken - eksportpilot

Fremskudte indsatser på AAU og UCN

I lyset af de mange ledige dimittender, og et arbejdsmarked, der ikke umiddelbart kan opsuge alle, tog Jobcenter Aalborg tilbage i 2016 initiativ til et samarbejde på henholdsvis AAU og UCN omkring vejledning af studerende på de sidste semestre. Dette med henblik på at gøre de studerende mere bevidste om deres jobsøgning og muligheder for beskæftigelse – i forventning om, at dette kunne bevidstgøre flere studerende i forhold til fremtidig jobsituation.

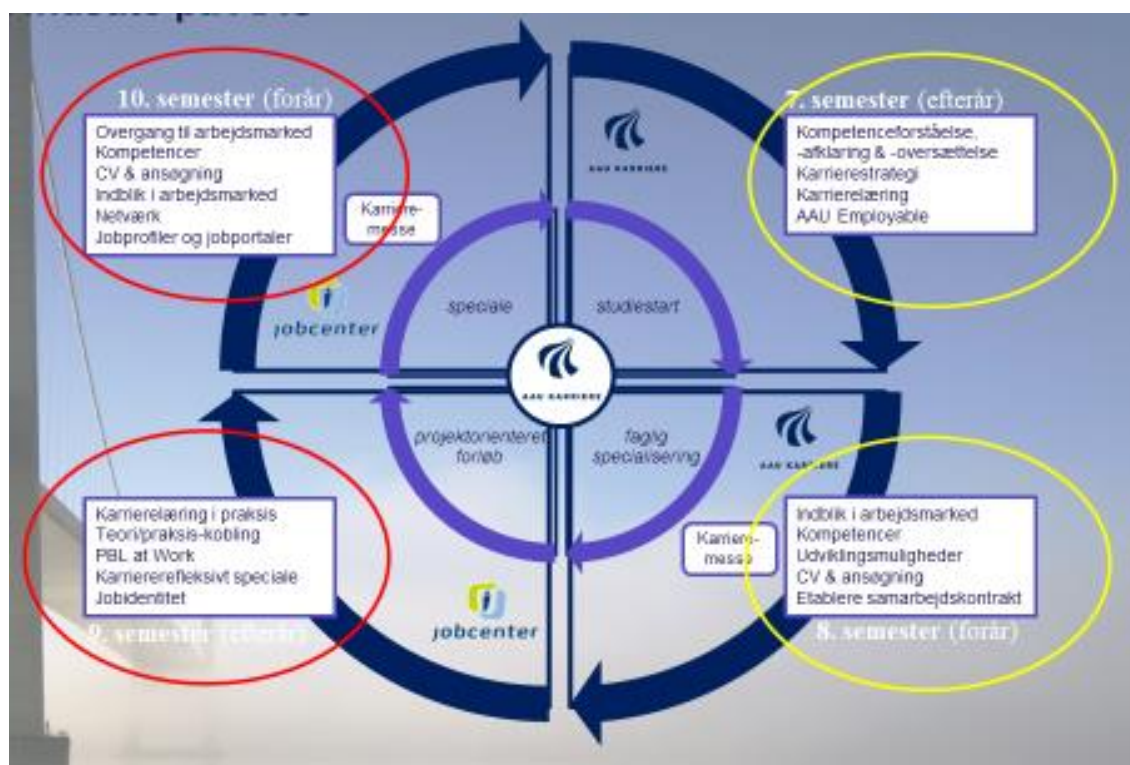
I starten var jobcentrets tilstedeværelse på AAU og UCN præget af åben vejledning til de studerende, der opsøgte vejledningen. Dette bevirkede, at det ikke nødvendigvis var de studerende med størst sandsynlighed for ledighed, der opsøgte vejledningen.

Derfor har jobcenter Aalborg arbejdet for, og er også lykkedes med, at etablere et samarbejde på henholdsvis AAU og UCN, der mere målrettet og fokuseret skaber dialog med studerende på uddannelser, hvorfra der kommer flest ledige.

Fremskudt indsats på AAU:

På AAU er jobcentrets medarbejdere til stede på en række udvalgte uddannelser, som er udvalgt i et strategisk samarbejde mellem Universitets ledelse og jobcenter Aalborg. Samarbejdet er etableret med AAU's egen karrierevejledning – AAU Karrie – og er etableret som et samarbejde, hvor parterne bidrager med det de er bedst til og på forskellige tidspunkter undervejs i studiet.

Dette har bevirket at arbejdsdelingen er som illustreret i nedenstående figur:

De gule ringe illustrerer AAU's indsats på 7. og 8. semester, mens de røde illustrerer Jobcenter Aalborgs indsats på 9. og 10. semester. Mens AAU Karrie giver generel karrierådgivning og er med til at pege på den studerendes kompetencer, giver Jobcenter Aalborgs medarbejdere en-til-en sparring på den erhvervs erfaring, den studerende har opnået via praktik og andet erhvervs samarbejde, og forsøger herigennem at bidrage til, at den studerende fastholder sit fokus på det netværk og den viden, der er skabt under en studiepraktik. Alt sammen med det fokus, at sikre at den studerende sidst i sit studie bliver aktivt jobsøgende og dermed ikke bliver ledig.

De udvalgte uddannelser, hvor AAU og Jobcenter Aalborg er tilstede er:

- Sociologi
- Anvendt filosofi
- Læring- og forandringsprocesser
- Sprog og international virksomhedskommunikation
- Cand IT – oplevelsesdesign og interaktive medier
- Kommunikation
- Pol.Adm.
- Turisme
- Arkitektur og design
- CCG (kultur, kommunikation og globalisering)
- Folkesundhedsvidenskab

Disse er valgt ud af de i alt 45 kandidatuddannelser på humanistisk og samfundsfaglig fakultet.

Fremskudt indsats på UCN:

På samme vis, som på AAU, har jobcenter Aalborg også medarbejdere tilstede på UCN på udvalgte uddannelser for også her at bidrage til at gøre studerende bevidste om deres jobsituation efter endt studie. Også her er der tale om en-til-en samtaler på de sidste semestre, hvilket skal bidrage til at udnytte og bruge de netværk, der er etableret under en praktik eller i projektsamarbejde.

De udvalgte uddannelser er inden for business- og teknologi-studierne:

- International Sales and Marketing
- International Hospitality Management
- Sportmanagement
- Administrations Bachelor
- Architectural technology and construction management

UCN indsatsen har således fokus på de uddannelser, hvor der er mange internationale studerende, da det som vist ovenfor er her den største gruppe internationale ledige dimittender kommer fra. En af de største udfordringer med de studerende fra disse uddannelser er deres mangelen på danskundskaber. Dette forsøges løbende at blive påvirket. Bl.a. på UCN, der opretter særlige dansk-forløb, og skabe kobling til danske arbejdsgivere.

Dimittender og erhvervserfaring

En nyligt afsluttet undersøgelse understøtter de fremskudte indsatsers fokus på at bidrage til, at studerende tænker netværk og erhvervserfaring via projektsamarbejde, praktik eller studiejob ind i undervejs i deres studieliv for at på den måde at stå bedre efter studiet.

Undersøgelsen er udarbejdet med afsæt i data fra færdiguddannede kandidater fra 6 udvalgte⁴ uddannelser på Humanistisk Fakultet i perioden 2013 – 2017, og som på et tidspunkt i perioden 2012 til og med januar 2018 var bosat i Aalborg kommune. Med afsæt i disse data er bl.a. kandidaternes ledighed, erhvervserfaring under studiet og deres ansættelse efter endt studie blevet undersøgt.

Undersøgelsen resultater er interessante og særligt kan fremhæves to konklusioner:

- Erhvervsfaglig erfaring fra før/under studiet får dimittender og ledige dimittender hurtigere i selvforsørgelse.
 - 30 % af dimittender med erfaring fra de 6 humanistiske uddannelser går direkte fra studie og i arbejde (11% for dem uden erfaring)

⁴ Anvendt filosofi, Informationsvidenskab, Interaktive digitale medier, Kommunikation Kultur, kommunikation og globalisering, Læring og forandringsprocesser samt Turisme.

- For ledige dimittender gælder, at 50% af dem med erhvervs erfaring er i arbejde efter 10 måneder (25% for dem uden erfaring)
- Størstedelen ansættes i den private sektor
 - Størstedelen (78 %) af dimittenderne finder ansættelse i private virksomheder – kun 22 % blev offentligt ansat. Samme fordeling findes blandt undersøgelsens mandlige og kvindelige dimittender

Det interessante ved undersøgelsen er, at det belyses, at selv på de uddannelser, som ikke umiddelbart vurderes at tale ind i det private erhvervsliv og hvorfra dimittender kan være ledighedstruede, så lykkedes det for 30 % af dimittenderne at gå direkte i job, og for den samlede gruppe (dimittender og ledige dimittender) fra de 6 uddannelser finder 8 ud af 10 beskæftigelse hos private virksomheder.

På Humanistisk fakultet bliver denne nyeste viden pt. drøftet i ledelsen med henblik på at vurdere, hvordan den konkrete viden kan omsættes til de studerende og hvorvidt undersøgelsen evt. skal bredes ud og inkludere flere uddannelser.

På samme vis vil undersøgelsen resultater indgå i de fremskudte indsatsers arbejde, ligesom viden om erfaring vil blive brugt i Jobhusets vurdering af indsatstype for den enkelte ledig.

To regionale initiativer - flere højtuddannede skal opnå erhvervs erfaring og ansættes hos private virksomheder

I regi af det regionale samarbejde i Business Region North Denmark⁵ (BRN) er der igangsat to store regionale initiativer, der begge har fokus på at sikre at højtuddannede ansættes hos private virksomheder i Nordjylland. Det drejer sig om projekt *1000 Studiejob* og projekt *Vækst Via Viden*.

Projekt 1000 Studiejob havde til formål i perioden fra 2015-2017 at understøtte, at der blev etableret 1000 nye studiejobs i Nordjylland, idet tidligere undersøgelser har vist, at relationer mellem studerende og erhvervslivet har afgørende betydning for dimittenders jobmuligheder efter endt uddannelse.

De 11 nordjyske kommuner, Region Nordjylland og det nordjyske erhvervsliv forpligtigede sig indbyrdes til at oprette de 1000 nye studiejobs henover den treårig periode. De 1000 studiejobs skulle fordeles med 500 i det offentlige og 500 i det private erhvervsliv.

Evalueringen af initiativet viser, at det lykkedes rigtig godt at få etableret de offentlige studejobs og i alt er der på tværs af kommunerne og region Nordjylland blevet etableret i alt 1315 nye studiejobs i det offentlige henover projektperioden. Dette svarer til et gennemsnit i perioden på 438 nye studiejobs årligt. Det har ikke tilsvarende været muligt at påvise antallet af private studejobs, selvom der er kendskab til at flere er blevet etableret.

Projekt Vækst Via Viden er på tilsvarende vis etableret af BRN med det afsæt, at de nordjyske virksomheder har den laveste andel højtuddannede ansat på landsplan. Derfor ønskede man at etablere et initiativ, der kunne imødekomme det, og dermed sikre at de mange dimittender fra primært AAU og UCN kunne blive ansat i Nordjylland.

Projektet løber i perioden 2016-2019 og satser dels på at motivere studerende og ledige dimittender til jobsøgning hos små og mellemstore virksomheder i hele Nordjylland, samt dels at understøtte at virksomheder ansætter højtuddannede i deres virksomhed – måske for første gang.

De foreløbige resultater viser, at der er skabt 508 jobåbninger hos de nordjyske private virksomheder, og at der i 390 tilfælde er blevet ansat en højtuddannet. Målet er 500 ved projektets afslutning.

⁵ De nordjyske kommuner og Region Nordjylland